

Smittskyddsblad läkarinformation

Datum: 2025-10-22

Smittskydd Västra Götaland

Smittskyddsläkaren

Telefon: 010-441 24 00

E-post: smittskydd@vgregion.se

Papegojsjuka (ornitos, psittakos)

Anmälnings- och smittspårningspliktig sjukdom.

Om sjukdomen

Smittämne

Papegojsjuka orsakas av den intracellulärt växande bakterien *Chlamydophila psittaci*.

Klinisk bild

Ofta insjuknar patienten i en influensaliknande bild med hög feber, allmänpåverkan, huvudvärk och torrhosta. Mildare sjukdomsförlopp förekommer också. Luftvägssymtomen kan vara relativt diskreta, liksom auskultationsfynden, men lungröntgen kan ändå visa pneumonibild.

Tecken på hjärninflammation med nedsatt medvetandegrad och leverpåverkan kan förekomma.

Diagnostik

Påvisande av *Chlamydophila psittaci*-nukleinsyra i prov från nedre luftvägarna.

Reservoar

Papegojsjuka är en zoonos, vanligen överförd från fåglar till människa. Smitta från andra djur är ovanligt.

Inkubationstid

Vanligen 5–15 dagar men kan vara längre (upp till fyra veckor).

Smittvägar/smittsamhet

Många fågelarter, såväl tama som vilda fåglar, kan utgöra smittkälla. Det är inte ovanligt att friska fåglar är smittbärare även om sjuka fåglar vanligtvis utsöndrar större mängder av smittämnet.

Vanligaste smittvägen är genom inhalation av infekterat material, exempelvis luftvägssekret eller träck från fåglar. I Sverige är det vanligare att bli smittad av vilda än av tama fåglar.

Infektionsdosen är låg och bakterierna kan överleva länge i miljön, även i intorkat tillstånd. Rengöring av fågelbord, hängrännor och liknande kan utgöra smittrisk, särskilt om högtryckstvätt används.

Smitta mellan människor är ovanligt, men har beskrivits.

Genomgången sjukdom ger inte säker immunitet.

Handläggning av patient

Papegojsjuka behandlas med antibiotika, i första hand med tetracykliner eller makrolider. Rådgör gärna med infektionsläkare.

Information till patient

Ge information om sjukdomen enligt smittskyddsbladet.

Smittspårning

Smittspårning ingår i behandlande läkares ansvar och ska påbörjas snarast efter besked om positivt provsvar. Patienten är skyldig att medverka i smittspårning.

Informera patienten om att sekretess råder vid smittspårning och att patientens identitet inte kommer att uppges för de kontakter som framkommer vid smittspårningen.

Frågor till patienten

Efterfråga fågelkontakt och/eller kontakt med fågelträck under inkubationstiden:

- Exponering för fåglar eller fågelträck, till exempel matat fåglar, hanterat fågelbord, haft kontakt med vilda eller andra fåglar utomhus, rensat hängrännor eller fågelbon eller använt högtryckstvätt där fågelträck kan ha förekommit?
- Yrkesmässig hantering av fåglar? Vilka arter?
- Finns fåglar i hemmet? Vilka arter (burfåglar, brevduvor, höns, andra arter)?
- Besökt djuraffär eller fågelutställning?
- Finns personer i omgivningen med liknande sjukdomsbild?

Övriga åtgärder

Vid flera fall med epidemiologisk koppling eller vid misstanke om sjuka djur, kontakta smittskyddsläkaren för vidare diskussion med kommunens enhet för miljö och hälsa och/eller länsveterinär.

Anmälan enligt smittskyddslagen

Anmälan görs via [Sminet | Folkhälsomyndigheten \(sminet.se\)](https://sminet.se)

Kriterier för anmälan: [Falldefinitioner vid anmälan enligt smittskyddslagen | Folkhälsomyndigheten \(fohm.se\)](https://www.fohm.se/om-fohm/fohm-och-smittskyddslagen)

Mer information

[Smittsamma sjukdomar A-Ö | Folkhälsomyndigheten \(fohm.se\)](https://www.fohm.se/om-fohm/fohm-och-smittskyddslagen)